

Innst. S. nr. 89

(1999-2000)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om olje- og gassvirksomheten

St.meld. nr. 39 (1999-2000)

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Bakgrunn og innledning

Olje- og energidepartementet viser i meldingen til at statens petroleumsinntekter i 1999 var 45 mrd. kroner - tilsvarende om lag 10 pst. av statens samlede inntekter. Dette er lavere enn de foregående år på grunn av de lave oljeprisene i siste halvdel av 1998 og begynnelsen av 1999. Ved inngangen til 2000 var Petroleumsfondet på om lag 222 mrd. kroner.

Investeringer i olje- og gassvirksomheten i 1999 var på 69 mrd. kroner, som tilsvarte om lag av de samlede investeringer i Norge. Eksport av olje og gass var på 167,6 mrd. kroner i 1999, som var 36,3 pst. av samlet norsk eksport. Petroleumssektorens andel av samlet verdiskapning i 1999 var 14,6 pst.

Norge står nå overfor en høstingsperiode i olje- og gassvirksomheten. Det er stor usikkerhet knyttet til oljeprisen og valutakursen og dermed også til anslag over fremtidige inntekter. Dette er et vesentlig argument for å sette til side en del av oljeinntektene i et petroleumsfond.

Regjeringen vil forene Norges rolle som en energina-sjon med å være et foregangsland i miljøspørsmål, og produksjon og transport av petroleum fra kontinental-sokkelen skal være ledende når det gjelder å ivareta miljøhensyn.

Regjeringen vil sørge for at man har en helhetlig sty-ring av helse, miljø og sikkerhet som ut over sikkerhet for menneskeliv, også omfatter arbeidsmiljø, sikkerhet mot forurensninger, sikkerhet for økonomiske verdier og driftstilgjengelighet.

Det vises i meldingen til at det for tiden pågår et bredt anlagt utredningsarbeid knyttet til eierskapet i Statoil og den fremtidige forvaltning av SDØE, i tråd med Stortingets behandling av St.prp. nr. 80 (1998-1999). Regjeringen fremmer saken for Stortinget i løpet av høstsesjonen 2000.

1.2 Utviklingstrekk av betydning for norsk konti-nentalsokkel

Det understrekes i meldingen at den største og vik-tigste utfordring vi står overfor i forhold til virksomhe-ten på norsk kontinentalsokkel er å videreutvikle og styrke kontinentalsokkelens konkurransekraft. Interna-sjonale oljeselskaper har i den senere tid fått tilgang til petroleumsressurser i land som tidligere ikke var til-gjengelige for dem, og som har gitt den internasjonale petroleumsindustrien nye forretningsmuligheter. Sam-tidig har flere av de store oljeselskapene gått sammen til større enheter, og en har over tid opplevd en trend der tidligere statseide oljeselskaper er blitt privatisert. Departementet antar imidlertid at det avgjørende for oljeselskapenes interesse i norske områder vil være at lønnsomheten i aktuelle leteområder og i funn og felt på kontinentalsokkelen er tilfredsstillende.

1.3 Styringssystemet

Hovedmålene i olje- og gasspolitikken er i meldin-gen sammenfattet i begrepene velferd, miljø og lang-siktighet, og det foreslås i meldingen en rekke større og mindre tiltak for å styrke norsk sokkels konkurranse-kraft.

Regjeringen foreslår bl.a. at det blir konsesjonsrun-der hvert annet år for Norskehavet. I tillegg vil oljesel-skapene hvert år bli invitert til å foreslå areal i Nord-sjøen for utlysning, og behovet for konsesjons-tildelinger i Nordsjøen vurderes årlig på grunnlag av dette. Søknadsdokumentasjonen skal forenkles, og departementet vil gjennomgå konsesjonstildelinger for å legge til rette for bedre balanse i de operative miljø-ene, slik at flere kompetente selskaper kan videreutvik-le sine operatørorganisasjoner i Norge. Regjeringen er generelt positiv til at mindre oljeselskap, nedstrøms-selskap og leverandørindustri deltar i lisensene på sok-kelen. Det åpnes for gruppesøknader for hele kontinen-talsokkelen.

Departementet viser til at det bl.a. skal etableres en noe strengere praksis ved fastsettelse og forlengelse av leteperioden i utvinningstillatelsene og i forbindelse med tilbakelevering av areal til staten etter at leteperioden er avsluttet. Innsatsen for å klargjøre konsekvenser av og utrede mulige tiltak for å forebygge og avbøte negative effekter av eventuelle akutte utslipp i forbindelse med operasjoner på dypt vann, skal økes.

Regjeringen foreslår at det ikke skal foretas nye miljø- og fiskeriutredninger i Barentshavet nord i 2000, eller de nærmeste årene. Det skal initieres en forstudie for å klargjøre om det er grunnlag for å igangsette en konsekvensutredning om petroleumsvirksomheten i kystnære områder utenfor Nordland utover de områdene som ble åpnet i 1994. Videre skal den eksisterende biologiske overvåkningsaktiviteten av levende marine ressurser i Norskehavet utvides og samordnes for å kartlegge eventuelle effekter av petroleumsaktiviteten i dette området.

Departementet viser til at utbygging av petroleumsforekomster der SDØE deltar i utvinningstillatelsene eller dersom prosjektet har prinsipielle eller samfunnmessige sider av betydning, skal forelegges Stortinget av bevilgningsmessige årsaker. Stortinget har imidlertid delegert fullmakt til Kongen for ett år av gangen til å godkjenne et stort antall utbygginger - og der samlede investeringer ikke overstiger en fastsatt beløpsgrense på for tiden 5 mrd. kroner.

Departementet viser videre til at myndighetenes saksbehandling av PUD/PAD kan ta fra to til seks måneder - avhengig av om saken må fremlegges for Stortinget eller ikke. Grensen på 5 mrd. kroner i investeringsnivå for prosjekter som kan godkjennes av Kongen har vært uforandret siden 1993. Regjeringen foreslår en heving av denne grensen til 10 mrd. kroner. Dette vil føre til at de fleste prosjektene på kontinental-sokkelen vil kunne godkjennes av Kongen, samtidig som Stortinget fremdeles - ifølge Regjeringens forslag - vil få de virkelig betydningsfulle prosjektene til behandling. Det vises for øvrig til forslag om dette i statsbudsjettet for 2001, jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001) Olje- og energidepartementet.

For fremtidige utbyggingsprosjekter vil departementet kreve en redegjørelse i PUD/PAD fra rettighetshaverne om hvilke nye forretningsmuligheter en kan se for seg i tilknytning til det prosjekt det søkes godkjenning for, og i hvilken grad dette kan føre til et høyere investeringsnivå for prosjektene enn det som eventuelt er beskrevet i planen. Stortinget vil årlig få en redegjørelse - som hovedregel i revidert nasjonalbudsjett - om kostnads- og lønnsomhetsutviklingen for de enkelte prosjekter hvor PUD/PAD er forelagt myndighetene, jf. Investeringsutvalgets rapport i St.meld. nr. 37 (1998-1999) kap. IV.

Departementet viser til at utforming og nivå på de fiskale rammevilkårene påvirker oljeselskapenes interesse for aktivitet i Norge. Skatte- og avgiftssystemet bør være tilpasset de utfordringer en står overfor på kontinental-sokkelen, og fremtidige utbyggingspro-

sjekter forventes gjennomgående å være vesentlig mindre enn de største feltene som er i produksjon. For å sikre videre utvikling av den norske ressursbasen og bidra til å avdempe fallet i investeringsnivået, er det avgjørende at vi evner å utvikle denne type felt. Et system med statlig deltagelse og et høyt skattnivå kan få konsekvenser for de kommersielle selskapers deltagelse, og vil således kunne påvirke den totale verdiskapingen i næringen.

Departementet viser også til at Regjeringen - som en oppfølging av Stortingets vedtak i forbindelse med behandling av revidert nasjonalbudsjett 1999 og St.meld. nr. 37 (1998-1999), nedsatte et ekspertutvalg for å utrede petroleums-skattesystemet.

Når det gjelder petroleumslovgivningen vil departementet igangsette et arbeid med nærmere analyse og vurdering av forhold som omfattes av petroleumsloven, petroleumsforskriftene og konsesjonsverket, og med vekt på eventuelle forbedringer av fleksibilitet, effektivitet og forutsigbarhet.

1.4 Gassvirksomheten

Produksjonen av gass utgjør om lag 20 pst. av den totale petroleumsproduksjonen, men andelen vil øke de neste årene. Over halvparten av de påviste gjenværende petroleumsressursene er naturgass. Oljedirektoratet antar at de gjenværende gassressursene kan komme opp i rundt 6 000 mrd. Sm³, og de totale leveringsforpliktelsene som norske selgere av gass har påtatt seg, er på om lag 1 600 mrd. Sm³.

Det er i meldingen gitt en gjennomgang av:

- Norsk gassvirksomhet; forsyningssituasjonen på kort og lengre sikt.
- Det europeiske gassmarkedet; endringer i gassmarkedet på kontinentet og framtidsutsikter for det europeiske gassmarkedet.
- Gassmarkedsdirektivet.
- Det norske gassforvaltningssystemet; organisering av gassvirksomheten og ressursoptimalisering kontinental-sokkelen - Troll sving.

Departementet viser til at den europeiske gassindustrien er inne i en periode med betydelige endringer karakterisert ved markedsliberalisering og restrukturering blant gasselskapene. Naturgassens andel av det direkte energiforbruket i industrien - med unntak av områder hvor forsyningen av gass er begrenset av mangel på infrastruktur - har nådd et nivå på rundt 25-30 pst. og har fortrent olje og kull. På grunn av de miljømessige og varmemessige fordelene som knytter seg til bruk av gass, har gass historisk blitt priset noe høyere enn konkurrerende energibærere, og departementet mener det er grunn til å anta at dette forholdet vil vedvare.

Innenfor husholdningssektoren har naturgass tatt betydelig mindre andeler, og her eksisterer det store regionale variasjoner påvirket av klima og befolknings-tetthet. Den videre veksten har blitt begrenset av at dif-

feransen mellom prisen på gass og elektrisitet i enkelte markeder har vært liten. Departementet viser til at etter som liberaliseringen av både elektrisitets- og gassmarkedet går videre, er det antatt at prisene i minkende grad vil påvirkes av særegne nasjonale forhold. Det er likevel grunn til å anta at det fremdeles vil være et betydelig potensial for nasjonale myndigheter til å påvirke de relative prisene gjennom ulik beskatning av gass, kull og oljeprodukter.

Regjeringen vil arbeide videre med å klarlegge grunnlaget for at flere felt kan yte tjenester som bidrar til bedret ressursutnyttelse av naturgassen.

1.5 Norsk leverandørindustri

Det vises i meldingen til at norsk leverandørindustri står overfor store utfordringer forårsaket av en gradvis modning av norsk kontinentalsokkel, ny teknologi og en midlertidig prosjekttørke. Det forventes at det også i fremtiden vil være betydelig aktivitet på norsk kontinentalsokkel, og leverandørmarkedet vil i større grad endres mot undervannssystemer og investeringer i andre utbyggingsløsninger og teknologier enn de vi ser i dag. I en situasjon med lavere aktivitetsnivå og endret etterspørsel, har leverandørindustrien behov for en viss nedbemanning og omstrukturering.

1.6 Demo 2000-satsing innen prosjektrettet teknologiutvikling

Samarbeidsprogrammet Demo 2000 innen prosjektrettet teknologiutvikling ble igangsatt som et bredt anlagt samarbeid mellom internasjonale og norske oljeselskaper, leverandørindustri og norske forskningsinstitusjoner.

Departementet viser til positive erfaringer med Demo 2000-samarbeidet, og til utsiktene for videre verdiskaping og konkurransekraft som ligger i fremtidig teknologiutvikling. Det vil være aktuelt å etablere et mer varig system for mer intensivt teknologi- og forskningssamarbeid innen sektoren. En videreføring av Demo 2000-samarbeidet utover den treårsperioden som opprinnelig ble skissert, vil innebære en langsiktig teknologisk satsning forankret i de perspektiver en ledende teknologiutvikling på kontinentalsokkelen tilsier.

1.7 Norsk petroleumsindustriens posisjon i internasjonale markeder

Norge har i dag 1,5 pst. av et internasjonalt marked for varer og tjenester til oljevirkomheten, som anslås til over 1 600 mrd. kroner av British Trade International. Departementet viser til at når kontinentalsokkelen blir mer moden og investeringsnivået faller, vil det være en utfordring å benytte den kompetansen som er bygget opp til å internasjonalisere virksomheten. Det må være et mål å øke den norske leveransen til det internasjonale markedet betydelig.

Regjeringen mener at det er et viktig hensyn at internasjonalisering av norske oljeselskaper og industri skal

gjennomføres under bibehold av et høyt etisk nivå og med respekt for menneskerettigheter, og med det mål at en skal få til en mer rettferdig fordeling av petroleumsinntektene. I denne sammenheng viser departementet til styrking av Intsok som et viktig virkemiddel i internasjonaliseringsarbeidet, og som vil bidra til å sikre norsk industri kontrakter. Videre bør Petrad styrkes for å støtte opp under bestrebelsene på å internasjonalisere norsk industri.

Regjeringen vil løpende arbeide for en effektivisering av det samlede virkemiddelapparatet for internasjonalisering, og herunder vil en se på finansieringsordningene for prosjektstøtte.

1.8 Oljemarkedet

Departementet viser til at oljeprisen på 10-20 års sikt antas å styrke seg noe sammenlignet med siste halvdel av 1990-årene, dvs. realpriser opp mot 20 USD/fat. Bakgrunnen for dette er at en antar at oljeforbruket i verden vil øke mer enn økningen i produksjonen fra oljeprodusenter utenfor OPEC, og dette vil føre til at OPECs markedsandel og markedsrett vil øke. En antar videre at høyere markedsandel for OPEC etter hvert vil gi seg utslag i høyere oljepriser.

1.9 Oljedirektoratets årsberetninger for 1998 og 1999

Oljedirektoratets årsberetninger for 1998 og 1999 foreligger som utrykte vedlegg til meldingen. Årsberetningene omtaler de viktigste delene av Oljedirektoratets virksomhetsområde, en omtale av miljøtiltak i petroleumsvirksomheten, en oversikt over Oljedirektoratets internasjonale samarbeid, direktoratets prosjekter og organisasjon. Årsberetningene gir dessuten en rekke statistiske oversikter for olje- og gassvirksomheten.

1.10 Helse, miljø og sikkerhet

Det vises i meldingen til at hovedkonklusjonen i Oljedirektoratets tilsyn er at olje- og gassvirksomheten foregår innenfor forsvarlige rammer - og i samsvar med regelverket som gjelder for virksomheten. Olje- og gassvirksomheten vil i en tid fremover fortsatt være preget av et høyt aktivitetsnivå, stort beslutningstempo og en økende kompleksitet både teknisk og organisatorisk.

Observasjoner og vurderinger gjort av Oljedirektoratet de siste årene på bakgrunn av direktoratets tilsyn, indikerer at det samlede risikonivået er i ferd med å øke. Regjeringen vil videreutvikle sikkerheten og arbeidsmiljøet i olje- og gassvirksomheten, og ordningen med et koordinert myndighetstilsyn skal videreføres og styrkes.

Regjeringen foreslår:

- De grunnleggende prinsippene som dagens regelverk og tilsynsregime bygger på innenfor helse, miljø og sikkerhet, skal videreføres i den fremtidige forvaltningen.

- Ordningen med et koordinert myndighetstilsyn i olje- og gassvirksomheten skal videreføres og styrkes.
- Det løpende tilsynet med helse, miljø og sikkerhet i olje- og gassvirksomheten vil bli gitt nødvendig prioritet, basert på de erfaringer myndighetene har med risikonivået.
- Det skal legges vekt på veiledning av nye aktører med hensyn til forståelse av regelverk, tilsynsordning og prinsippene for kommunikasjon og dialog med myndighetene.
- Det skal legges vekt på tilsynet med hvordan ordningene for arbeidstakermedvirkning ivaretas i et nytt og mer komplekst aktørbilde.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Aud Blattmann, Inga Balstad, Bent Hegna, Anders Hornslien, lederen Tore Nordtun og Torny Pedersen, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Kristelig Folkeparti, Olaf Gjedrem og Jens Arnfinn Brødsjømoen, fra Høyre, Bent Høie og Jan Tore Sanner, fra Senterpartiet, John Dale, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, og fra Venstre, Gunnar Kvassheim, er enig i de hovedmål Regjeringen trekker opp for olje- og gasspolitikken. Olje- og gassressursene skal bidra til å sikre velferd og sysselsetting. Velferd innebærer også sikkerhet for liv og helse.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at det dessuten er av stor viktighet at Norge kombinerer å være et foregangsland som energiproducent med aktiv innsats for å være et foregangsland i miljøspørsmål. Langsiktig forvaltning og en miljømessig petroleumsvirksomhet er et overordnet mål.

Komiteen vil fremheve den store betydningen inntektene fra petroleumsvirksomheten har hatt for utviklingen av det norske velferdssamfunnet. Olje- og gasssektoren har sammen med maritime næringer blitt trukket frem som den sterkeste og mest betydningsfulle næringsklyngen i Norge. Det har under hele oljeæraen vært en bevissthet om at reservene vil ta slutt. Men den teknologiske utviklingen i bransjen har ført til at perspektivene for næringen har blitt lengre enn det som en gang var prognosene. I 1998 falt oljeprisene dramatisk og det satte seg på mange måter en mer pessimistisk holdning til næringen som har blitt sittende fast.

Komiteen vil understreke at petroleumsvirksomheten sine fremtidsutsikter i Norge er betydelig lengre enn dens historie. I uoverskuelig fremtid vil denne næringen være av stor betydning for en videre utvik-

ling av vårt velferdssamfunn, sysselsettingen og verdiskapningen. Dette er et viktig perspektiv for justeringen av norsk petroleumspolitik, og innebærer at Norge fortsatt må satse målrettet på utvikling, utdanning og forskning i tilknytning til denne betydningsfulle næringsklyngen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre ser et klart potensial for at den teknologi og kompetanse som er bygget opp over flere tiår på norsk sokkel vil bidra positivt til internasjonalisering av industri knyttet til olje og gassvirksomheten. Norske myndigheters viktigste oppgave er etter disse medlemmers mening å sørge for gode, langsiktige og forutsigbare rammebetingelser som skal sikre norsk sokkels konkurransekraft i en stadig hardere konkurransesituasjon.

Komiteen mener det er av stor betydning at oljeselskapene finner det lønnsomt og attraktivt å satse på norsk kontinentalsokkel. I dag synes det å være situasjonen. Slik må det være også i framtiden. Det vises i denne forbindelse til at Regjeringen nå forbereder en sak for Stortinget basert på petroleumsskatteutvalgets innstilling.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, vil vente med å trekke konklusjoner til regjeringen fremmer en sak for Stortinget, men legger til grunn at det foreslås et skatte- og avgiftsregime som gir olje- og gassvirksomheten gode rammevilkår, og som samtidig sikrer staten en stor andel av den betydelige kontantstrømmen fra de største feltene i produksjon. Skattesystemet må heller ikke hemme utvikling av nye og samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter som i fremtiden forventes å være gjennomgående mindre enn de største feltene som er i produksjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at industrien stiller krav til at nye investeringer må være robuste i forhold til prisusikkerhet. Samtidig er norsk kontinentalsokkel i ferd med å gå over i en mer moden fase hvor kostnadene ved utbygging og drift kan bli høyere. Oljeprisen er lik for alle regioner som norsk sokkel konkurrerer med, det er derfor viktig å styrke norsk kontinentalsokkels relative konkurranseposisjon. Det er derfor viktig at Regjeringen gjennomfører de foreslåtte tiltakene umiddelbart.

Disse medlemmer har registrert at NOU 2000:18 Om skattlegging av petroleumsvirksomheten, har skapt usikkerhet som er uheldig i forhold til behovet for klare, forutsigbare rammevilkår for investeringer på norsk kontinentalsokkel. Det er derfor behov for en rask avklaring fra Regjeringens side som skaper sikkerhet for at endringer i skattesystemet ikke går på tvers av målsetningene i denne saken.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg Regjeringens uttalelse om at skatte- og avgiftssystemet bør være tilpasset de utfordringer en står overfor på kontinentalsokkelen. Disse medlemmer deler Regjeringens syn og vil understreke at dette bør medføre en forenkling av dagens skatte- og avgiftssystem bl.a. med fjerning av dagens bruttoskatter - som for eksempel CO₂-avgiften.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen vil igangsette et arbeid med nærmere analyse og vurderinger av forhold som omfattes av petroleumsloven. Disse medlemmer ser med interesse på dette, og forventer at dette arbeid resulterer i en liberalisering av dagens petroleumslov.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre, viser til at de tiltak som foreslås i St.meld. nr. 39 (1999-2000) er velegnet til å styrke kontinentalsokkelens konkurransekraft. Flertallet støtter at det for Norskehavet som hovedregel skal være konsesjonsrunde hvert annet år, mens det for Nordsjøen vil bli invitert til å foreslå areal for utlysning hvert år. Åpning for gruppesøknader for hele kontinentalsokkelen er også et positivt bidrag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at aktiviteten for norsk leverandørindustri også kan styrkes gjennom å åpne nye områder for leteaktiviteter. Disse medlemmer ønsker at det også åpnes for å vurdere nye områder for leteaktivitet. Dette vil ha positive virkninger for norsk leverandørindustri.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en vurdering av å åpne nye områder for leteaktivitet."

Disse medlemmer er svært positive til at Regjeringen nå følger opp et tidligere forslag fra disse partiene om å åpne for gruppesøknader på hele kontinentalsokkelen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at Regjeringen går inn for å forenkle søknadsdokumentasjonen, og at det skal være konsesjonsrunder hvert annet år for Norskehavet, og at konsesjonstildeling i Nordsjøen vurderes årlig. Disse medlemmer er enige i at man innfører en forenkling når det gjelder konsesjoner, men vil gå inn for at konsesjoner i hovedsak tildeles etter auksjonsprinsippet, og vil derfor foreslå:

"Stortinget ber Regjeringen fra og med neste konsesjonsrunde å legge auksjonsprinsippet til grunn ved tildeling av konsesjoner."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at også modne områder i

Norskehavet bør inkluderes i årlig konsesjonsrunde på linje med Nordsjøen. For eksempel bør dette gjelde Haltenbanken.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, mener at det i den bebudede nye stortingsmeldingen om olje- og gassvirksomheten er viktig å få en avklaring og interesseavveining for områder hvor petroleumsaktivitet kan kollidere med store miljøinteresser. Dette gjelder eksempelvis Skagerrak og Barentshavet.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre mener petroleumsfrie soner bør vurderes.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener det i større grad må tas hensyn til miljø- og fiskeriinteressene i spørsmålet om olje- og gassutvinning. På samme måte som vi har spesielle verneområder på land og ved kysten, må vi kunne ha dette til havs. Aktuelle områder er bl.a. annet Barentshavet nord og sør, Norskehavet nord og Mørebasenget. Dette medlem ønsker derfor at det nedsettes et utvalg som skal vurdere dette, samt at Regjeringen orienterer Stortinget om konklusjonene i disse vurderingene på en egnet måte. Dette medlem foreslår følgende:

"Stortinget ber Regjeringen nedsette et utvalg som skal vurdere om det er nødvendig å etablere spesielle vernesoner på norsk sokkel."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Regjeringens omtale av de miljø- og fiskerirelaterte studier knyttet til problemstillinger i Barentshavet nord. Disse medlemmer har merket seg at det blant annet på grunn av de geologiske usikkerhetene som er knyttet til dette området, de teknologiske utfordringene man ser for seg og den miljømessige sårbarheten i området, ikke tas sikte på nye miljø- og fiskeristudier de nærmeste årene. Det vil likevel bli foretatt enkelte tekniske undersøkelser. Når det gjelder leteboring og konsesjonstildeling i Skagerrak viser disse medlemmer til flertallets merknader om dette i Innst. S. nr. 211 (1998-1999) om olje- og gassvirksomheten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet og Høyre, viser til at det er et betydelig vurderingsarbeid som ivaretar interesseavveining for områder hvor det igangsettes lete- og utvinningsaktiviteter knyttet til petroleumsvirksomheten. Staten har på dette området alle nødvendige virkemidler.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til den debatt det har vært i forbindelse med seismisk aktivitet i områder hvor det ikke er åpnet for lettevirksomhet. I slike områder bør det ikke åpnes for aktivitet som kan være til skade for fiskeriene. Fiskeriinteressene har flere steder stått sentralt når det ikke er åpnet for lettevirksomhet.

Komiteen mener det har stor betydning at det legges til rette for forenkling som kan bidra til mindre dobbeltarbeid og redusert behov for dokumentasjon. Dette er det mulig å få til uten at det går på bekostning av hensynet til god saksbehandling, hvor alle interesser blir belyst og ivaretatt. Komiteen gir sin tilslutning til de foreslåtte forenklingstiltakene, blant annet ved at det utarbeides standarder for søknadsinnhold for modne områder. All erfaring viser at å få til et effektivt forenklingarbeid er krevende. Det er derfor viktig at dette arbeidet gis nødvendig prioritet.

Komiteen vil understreke at det er av stor viktighet at det blir god framdrift i arbeidet med de tiltak som foreslås i meldingen. Komiteen ber derfor om å få en tilbakemelding om framdriften i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett.

Komiteen viser til at Regjeringen har bebudet at Stortinget før utgangen av år 2000 vil få en sak om organisering av Statoil og SDØE.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre, er tilfreds med at denne saken nå blir lagt frem for Stortinget, og vil understreke betydningen av at saken om Statoil og SDØE kommer frem til behandling så raskt som mulig.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til at disse viktige problemstillingene hadde regjeringen Bondevik lagt opp til å behandle som en del av stortingsmeldingen om olje- og gassvirksomheten. Disse medlemmer viser til at det etter regjeringsskiftet våren 2000 ble klart at Statoil og SDØE vil bli behandlet som egen sak i en melding som legges fram etter Arbeiderpartiets landsmøte høsten 2000. Disse medlemmer tar dette til etterretning, men mener det ville vært naturlig å behandle disse spørsmålene i sammenheng med den foreliggende stortingsmelding om olje- og gassvirksomheten. Organisering av Statoil og SDØE påvirker i stor grad arbeidet med flere av de målsetningene som meldingen skisserer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Dokument nr. 8:52 (1998-1999) fremsatt av Øyvind Vaksdal, Øyvind Korsberg og Siv Jensen om Statoils fremtidige eierskap, som ble behandlet i Stortinget i vårsesjonen 2000, jf. Innst. S. nr. 164 (1999-2000). Disse medlemmer mener

også at tiden er moden for at staten selger seg ned i andre oljeselskaper.

Disse medlemmer mener at opprettelse av høye SDØE-andeleler på sokkelen vil begrense industriens interesse for utvinningstillatelser.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre ved flere anledninger har etterlyst en bred gjennomgang av den norske petroleumpolitikken. Utviklingen på norsk sokkel og endringene internasjonalt har ført til at den norske petroleumpolitikken er overmoden for endringer.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det ut fra et flertall av stortingspartienes valgprogram ikke er grunnlag for en privatisering av Statoil.

2.1 Godkjenning av utbygginger

Komiteen vil peke på den store betydningen petroleumsinvesteringene har for aktivitetsnivået i norsk økonomi. Investeringene var i 1999 på 69 mrd. kroner. Det tilsvarer en fjerdedel av de samlede investeringene i Norge. I toppåret 1998 var investeringene enda høyere.

Regjeringen mener det verken er realistisk eller et mål å opprettholde et så høyt investeringsnivå som i toppåret 1998. Hovedutfordringen er heller å unngå for bratt fall i aktivitetsnivået og å bidra til et jevnere aktivitetsnivå på kontinentalsokkelen. Komiteen støtter denne målsetningen. Det er verken mulig eller ønskelig å ha helt stabil aktivitet. Men for store svingninger skaper uheldige utslag for alle involverte aktører.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at oljevirksomheten er en av våre viktigste eksportnæringer, med betydelige muligheter for industriell videreutvikling, økt konkurransekraft og internasjonal deltakelse. Det er viktig at erfaring, kompetanse og etablerte markedsposisjoner blir videreutviklet slik at Norge beholder sin stilling som en ledende energinasjon, ved at både de norske oljeselskapene og leverandørindustrien får et solid grunnlag for å etablere sterkere posisjoner i de internasjonale energimarkedene.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at de totale gjenværende gassressursene anslagsvis kan komme opp i rundt 6 000 mrd. Sm³, mens våre leveringsforpliktelser utgjør om lag 1 600 mrd. Sm³. Det europeiske gassmarked liberaliseres. Og Norge som Europas største gasseksportør møter nye og større konkurrenter ved at gasselskapene restruktureres. For å sikre at verdiene til de norske gassressursene skal kunne realiseres i tråd med våre prinsipper, må vi legge til rette for at Norge gjennom Statoil også i framtida kan ha et sterkt europeisk olje-, gass- og energiselskap.

Det vil si et selskap som kan konkurrere på likeverdige vilkår, både når det gjelder produksjon, distribusjon og markedsføring.

Komiteen viser til at et hovedelement i en hittil vellykket norsk oljepolitikk er at en aktiv konkurranse mellom flere kompetente selskaper bidrar til en best mulig ressursutnyttelse. På denne måten sørger vi for at de bryner seg mot hverandre, bl.a. når det gjelder geologisk kunnskap og letemodeller, utbyggings- og transportopplegg, og reduserte utslipp av klimagasser. De funn som vurderes utbygd er gjennomsnittlig vesentlig mindre enn tidligere. Dette krever en mer kostnadseffektiv teknologi og mer effektiv gjennomføring av utbyggingene. Kostnader til utvikling og utbygging av et felt kan variere fra selskap til selskap. På mindre felt og i slutfasen for større felt kan mindre og mer spesialiserte selskaper ha et stort potensial. Komiteen er positiv til at Regjeringen ønsker å åpne opp for mindre oljeselskaper, leverandørindustrien og gass- og nedstrømselskaper på kontinentalsokkelen. Kompetansekravene må imidlertid vektlegges i like stor grad for operatørselskapene, men likevel slik at det foretas en tilpassing av kravene for andre deltakere i feltet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at de store aktørene på sokkelen så langt har hatt en global prioritering på større ressurser. Dette har ført til stagnasjon i utviklingen av mindre ressurser. Dette er spesielt fremtredende i Norge. I Nordsjøen på engelsk side og i Mexicogolfen har en kommet mye lengre i utviklingen av småfelt hvor produksjonsvolumet fra slike felt er betydelig. Den viktigste årsaken til dette er at praktiseringen av norske rammevilkår ikke har gitt mulighet for utvikling av småselskaper som aktører på norsk sokkel.

Flertallet er derfor positive til at meldingen griper fatt i denne utfordringen. Teknisk kompetente og aktive små oljeselskaper bør i større grad slippe til på norsk sokkel. Disse selskapene vil ha sterk fokus på mindre ressurser og være pådrivere i leting etter og utvikling av mindre felt. Dette vil skape positive ringvirkninger for leverandørindustrien ved økt aktivitetsnivå og bidra til økte nasjonale inntekter.

Flertallet vil derfor videre understreke at det er avgjørende at Regjeringen klargjør alternative tildekkingskriterier ved konsesjonstildelinger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at Regjeringen bør følge opp med ytterligere forenklinger i regelverket ved omsetning av lisenser. Disse medlemmer mener at Regjeringen bør gjennomgå skattereglene ved omsetning av lisenser.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet og Høyre, viser til at grensen for hvilke prosjekt som må godkjennes av Stortinget

ikke har vært endret siden 1993. Flertallet slutter seg til Regjeringens vurdering om å heve grensen for investeringsnivå for prosjekter til 10 mrd. kroner, og vil støtte forslaget om å heve grensen fra 5 til 10 mrd. kroner for hvilke prosjekter som kan godkjennes av Kongen i statsråd.

Flertallet viser til at Regjeringen årlig vil legge frem en redegjørelse for Stortinget om kostnads- og lønnsomhetsutviklingen for de enkelte prosjekter. Dette vil gi Stortinget en god oversikt og mulighet for å følge de enkelte prosjekter nærmere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, viser til at grensen på 5 mrd. kroner i investeringsnivå for prosjekter som kan godkjennes av Kongen i statsråd, har vært uforandret siden 1993. En heving av grensen til 10 mrd. kroner vil føre til at de fleste prosjektene på kontinentalsokkelen vil kunne godkjennes av Kongen i statsråd. Regjeringen foreslår en slik heving av grensen og begrunner dette med at det vil bidra til å redusere de uheldige effektene ved slike grenser, det vil si incentivet til å underestimere og å dele opp prosjekter for å komme under denne grensen.

Disse medlemmer viser til at det er vanskelig å se at Regjeringens begrunnelse for å heve grensen for utbyggingssaker som skal godkjennes av Stortinget til 10 mrd. kroner, er en reell problemstilling for selskapene. Disse medlemmer viser til at behandlingen av utbyggingssaker de siste årene har vært prioritert høyt i energi- og miljøkomiteen, med den følge at de har fått rask behandling. - Utbyggingen av Kvitebjørn og Grane, samt disponering av installasjonene på Tommeliten Gamma og Lille Frigg er den siste investerings-saken som er behandlet i komiteen, jf. St.prp. nr. 53 (1999-2000) og Innst. S. nr. 224 (1999-2000). Det tok seks uker fra saken ble referert i Stortinget til den var ferdig behandlet i komiteen. Den foregående saken, Utbygging og drift av Ringhorne, ble behandlet på under tre måneder i komiteen, jf. St.prp. nr. 36 (1999-2000) og Innst. S. nr. 148 (1999-2000).

Disse medlemmer mener at forsvarlig, rask og effektiv behandling i Stortinget av utbyggingssakene er mulig når de blir gitt prioritet. Det er derfor ikke grunnlag for å si at stortingsbehandlingen utgjør en problematisk forsinkelse. Av de utbyggingsprosjektene som planlegges realisert de kommende fem årene, vil ventelig bare noen ytterst få ha en investeringsramme på mellom 5 og 10 mrd. kroner. Heller ikke dette tilsier at det foretas en justering av grensen. Regjeringen begrunner ønsket om å heve grensen blant annet med at det vil redusere den uheldige effekten ved å ha slike grenser, det vil si incentivet til å underestimere og dele opp prosjekter for å komme under grensen for stortingsbehandling. Disse medlemmer vil peke på at denne problemstillingen er like aktuell i forhold til en investeringsramme på 10 mrd. kroner. De kostnadsanslag som foreligger for planlagte utbygging-

ger de kommende fem årene tyder tvert imot på at flere saker vil ligge rundt 10 mrd. kroner-grensen enn rundt en grense på 5 mrd. kroner. Det er av stor betydning at de største utbyggingene blir forankret gjennom behandling i Stortinget. Stortinget bør være direkte involvert i så store investeringsprosjekter som vedrører sentral ressursforvaltning og viktige miljøspørsmål.

Disse medlemmer viser til budsjettproposisjonen fra Olje- og energidepartementet (St.prp. nr. 1 (2000-2001), forslag IV 2), hvor det foreslås å endre grensen for hvilke investeringer som skal til godkjenning i Stortinget til 10 mrd. kroner. Disse medlemmer støtter ikke dette forslaget og ønsker å beholde dagens grense på 5 mrd. kroner, og har fremmet forslag om dette i forbindelse med budsjettbehandlingen.

2.2 Forholdene for leverandørindustrien

Komiteen viser til at det dramatiske fallet i oljeprisen i 1999 skapte ordretørke som rammet leverandørindustrien hardt. Industrien måtte gjennom en omstrukturering som allerede har resultert i betydelig nedbemanning. Det er likevel klart at det er behov for sterke og godt kvalifiserte aktører i dette markedet også i framtiden. I påvente av nye oppdrag er det viktig at industrien ikke tappes for arbeidskraft som man om kort tid vil være helt avhengig av.

Komiteen viser til de endrede rammebetingelsene for petroleumsnæringen som Stortinget vedtok i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett for 1999. Tiltakene bidro til å dempe fallet i investeringene og bidro til at vi fikk frem flere samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter som ellers ikke ville blitt realisert. Komiteen viser også til økningen i arbeidsmarkedstiltak som Stortinget vedtok i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 1999 på bakgrunn av de økende problemer i verftsindustrien og annen oljerelatert virksomhet på det tidspunkt. Ifølge forslag til statsbudsjett for 2001 vil Regjeringen følge utviklingen innen næringen og ved behov sette inn nye tiltak.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, mener det er meget viktig at de nødvendige midlene stilles til rådighet. Tiltakene som er igangsatt fungerer meget godt. For at dette arbeidet skal gi de ønskede resultatene må imidlertid myndighetene bidra også i 2001. Behovet er i stor grad konsentrert om første halvår. Det er tildelt oppdrag som gjør at aktiviteten gradvis kan økes ved flere av verkene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at oljevirkosheten i størst mulig grad må underlegges de samme rammebetingelser som annen industri. Disse medlemmer er enige med Regjeringen i at man må tilpasse rammebetingelsene i

henhold til de utfordringer man reelt står overfor, og vil påpeke at den sentrale utfordringen for norsk oljepolitikk er nå å stimulere til verdiskapning, lønnsomhet og konkurransekraft og at rammevilkårene tilpasses denne målsetning.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen er positiv til at mindre oljeselskaper, nedstrømselskaper og leverandørindustrien deltar i lisenser på sokkelen. Disse medlemmer er enige i dette, og vil understreke at det derfor er svært viktig at de rammebetingelser som gis må være utformet slik at dette lar seg gjennomføre i praksis. Et mer mangfoldig aktørbilde, også med selskaper som er mer spesialisert på nisje- og haleproduksjon, vil i tillegg bidra positivt til at vi får en bedre utnyttelse av våre petroleumsressurser.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at det er avgjørende at myndighetene legger til rette for en fortsatt høy aktivitet for den norske leverandørindustrien. Dette må gjøres gjennom å:

1. Styrke norsk sokkels attraktivitet for å holde investerings- og aktivitetsnivået oppe.
2. Redusere den norske olje- og gassklyngens avhengighet av norsk sokkel gjennom en sterkere internasjonalisering.

Arbeidet med dette starter i denne saken, men det er helt avgjørende at disse målsetningene følges opp i saken om Statoil og SDØE, og gjennom en rask avklaring av Regjeringens oppfølging av NOU 2000:18 om beskatning av petroleumsvirksomheten.

2.3 Demo 2000

Demo 2000-satsingen har vist at det er behov for et tettere samarbeid mellom oljeselskaper, leverandørindustri og forskningsinstitusjoner enn det som har vært praktisert på norsk kontinental sokkel til nå. Komiteen er enig i Regjeringens målsetning om at det for å sikre en helhetlig og målrettet innsats mellom industri, forskningsmiljøer og myndigheter utarbeides en nasjonal strategi for bærekraftig verdiskapning og konkurransekraft i oljesektoren.

Komiteen har merket seg at interessen for Demo 2000 har vært betydelig og at de offentlige midlene har utløst sterke multiplikatoreffekter i næringen. I 1999 og 2000 har det kommet pilotsøknader på nærmere 1,7 mrd. kroner. Med bevilgningene fra 1999 og 2000 har Demo 2000 kunnet realisere pilotprosjekter for 600-800 mill. kroner i et spleiselag mellom myndigheter, oljeselskaper og leverandørindustrien.

Komiteen viser til at Regjeringen har støttet Demo 2000 med i alt 150 mill. kroner i 1999-2000. I statsbudsjettet for 2001 er det foreslått en bevilgning på 50 mill. kroner. Det er mindre enn det som er bevilget foregående år, men i samsvar med resultatet av Revidert nasjonalbudsjett 2000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, mener Demo 2000 må videreføres slik at igangsatte kjerneprosjekter blir fullført. Det må også satses på nye områder som kan forsterke inntektspotensialet fra produserende felter og felt under utbygging, muliggjøre utbygging av til nå ikke kommersielle felt, bedre den miljømessige profilen i oljevirkksomheten eller som kan øke grunnlaget for eksport.

Komiteens medlemmer fra Høyre er svært skuffet over at Regjeringen ikke følger opp DEMO 2000-prosjektet i forslaget til statsbudsjettet for 2001. Regjeringens nedtrapping er i strid med de målsetningene som denne meldingen uttrykker. Prosjektet har eksempelvis ført til at norske leverandører har opparbeidet 2-3 års forsprang innen undervannssystemer. Innenfor lett brønnintervensjon har igangsatte prosjekter et antatt potensial til å halvere kostnadene. Dette viser at også for staten som den største aktøren på norsk sokkel er dette arbeidet av stor betydning. Disse medlemmer viser til Høyres behandling av statsbudsjettet for 2001.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre, mener det er behov for en betydelig mer offensiv satsing på offshore-relatert forskning og utvikling. Flertallet mener at FoU-midlene må rettes bevisst inn mot områder hvor norske selskaper har potensial til å bli globalt ledende, for eksempel innenfor dypvannsteknologi. Koblingen mellom bedrifter og forskningsinstitusjoner bør bli sterkere.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, viser i denne sammenheng til Hervik-utvalgets innstilling og Regjeringens oppfølging av denne i statsbudsjettet for 2001 med forslag om etablering av ny tilskuddsordning fra 1. juli 2001 med budsjetttramme på 200 mill. kroner. Dette flertallet ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget i Langtidsmeldingen og Revidert nasjonalbudsjett 2001 med en drøfting av videre oppfølging av utvalgets arbeid for å sikre større forsknings- og utviklingsinnsats i næringslivet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til Hervik-utvalgets forslag om skattestimulans for FoU-virkosomhet i næringslivet.

På den bakgrunn vil disse medlemmer fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen følge opp Hervik-utvalgets forslag til skattestimulans for FoU-virkosomhet i næringslivet."

Komiteen viser til flertallets merknader til St.meld. nr. 29 (1998-1999) Om energipolitikken, hvor det pekes på at naturgass må få en større plass i den fremtidige energiforsyningen. Det vil være av stor verdi for Norge som gassnasjon å få videreforedlet mer av gassen innenlands, og forholdene må legges bedre til rette for de aktører som opererer i dette markedet.

Komiteen viser videre til Stortingets vedtak i forbindelse med St.meld. nr. 29 (1998-1999), hvor Stortinget ba Regjeringen utarbeide en helhetlig strategi for bruk av naturgass i Norge.

Komiteen mener at Regjeringen må komme tilbake til Stortinget med en helhetlig strategi som inneholder klare målsetninger og forslag til resultatorienterte handlinger.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at det i en introduksjons- og utviklingsfase vil være nødvendig med offentlig støtte for å få utbygget infrastruktur for distribusjon av gass.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser videre til Stortingets behandling av energimeldingen og at flertallet ba Regjeringen vurdere ulike ordninger for å drive frem ny renseteknologi for gasskraft. I denne sammenheng vises det til forslag til statsbudsjett for 2001, der det foreslås en satsing på til sammen 20 mill. kroner til dette formålet.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til at det i statsbudsjettet for 2001 foreslås å øke bevilgningene til utvikling av renseteknologi for gasskraftverk med 20 mill. kroner fordelt på Olje- og energidepartementets, Miljøverndepartementets og Næringsdepartementets budsjetter, jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001). I forbindelse med behandlingen av energimeldingen foreslo sentrumspartiene en tiltakspakke for å stimulere utvikling og bygging av gasskraftverk uten CO₂-utslipp. Slike verk kan ha stor betydning i arbeidet med å nå Kyoto-målsetningene. Det vil også ha stor verdi dersom det etableres verk som kan bidra til at gass kan erstattes med CO₂ som trykkstøtte på kontinentalsokkelen. En slik teknologiutvikling vil dessuten være viktig i forhold til prosjekter i utlandet, og vil derfor på en god måte støtte opp under målsetningene om økt olje- og gassrelatert eksport.

Disse medlemmer viser til at det fra Arbeiderpartiets side ble gjort klart at man var innstilt på å fremme en tiltakspakke som virket i samme retning som sentrumspartiens forslag for å stimulere til utvikling av gasskraftverk uten CO₂-utslipp. En slik oppfølging har ikke kommet. Den foreslåtte økningen i bevilgningene på 20 mill. kroner vil ha liten betydning i en situasjon hvor de planlagte konvensjonelle gass-

kraftverkene på Kollsnes, Kårstø og Skogn har fått utslippstillatelse uten krav til CO₂-utslipp.

Disse medlemmer ber om at arbeidet med en tiltaksplan for å stimulere til utvikling av gasskraftverk uten CO₂-utslipp prioriteres, og at en slik plan legges fram for Stortinget i løpet av våren 2001.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at en ved utbygginger kan stille krav til utbygger med henblikk på å prøve ut såkalte CO₂-frie gasskraftverk, og vil vise til at dette medlem foreslo dette under behandlingen av St.prp. nr. 53 (1999-2000) Om utbyggingen av Kvitebjørn og Grane, jf. Innst. S. nr. 224 (1999-2000).

2.4 Internasjonalisering

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, mener det er viktig at norsk olje- og gassindustri ikke blir redusert sammen med utflatingen og reduksjonen i investeringer på norsk sokkel. Næringen må derfor i større grad internasjonaleses. Varer og tjenester i det internasjonale markedet er anslått til 1 600 mrd. kroner. Norges andel av dette utgjør bare 1,5 pst. og må derfor økes. De siste årene har vi sett en rekke fusjoner og oppkjøp i olje- og gassindustrien på tvers av landegrensene. Norsk olje- og gassvirksomhet har kompetanse innenfor områder som andre land kan dra nytte av. Flertallet mener denne kompetansen kan være et konkurransefortrinn ved fordeling av lisenser i olje- og gassfelt i andre land. For å videreutvikle kompetansen og verdiene i de norske oljeselskapene og i leverandørindustrien, må det legges til rette for at de skal fortsette å søke oppgaver i andre land. I en internasjonalisering av næringen må det tas etiske og miljømessige hensyn. Lavere investeringer på kontinentalsokkelen vil også føre til færre norske oppdrag for leverandørindustrien.

Flertallet viser til at når olje- og gasselskapene øker sin aktivitet internasjonalt, åpner dette muligheter for leverandørindustrien slik at den kan konkurrere med oppdrag internasjonalt.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre, viser til at det for myndighetene er en sentral målsetning å bidra til internasjonalisering av industri knyttet til olje- og gassvirksomheten. Dette vil bidra til å gi næringen arbeidsoppgaver utover varigheten av norske olje- og gassressurser. En konkurransedyktig kontinentalsokkel er en forutsetning for at vi skal kunne sikre en fullgod ressursforvaltning. I en situasjon, der oljeselskapene har tilgang til attraktive petroleumsressurser i flere land enn før, kommer norsk sokkel i en hardere konkurransesituasjon.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at Petrad gjennom kurs, seminarer og møter på høyt nivå, formidler norsk erfa-

ring og kompetanse på organisering og administrasjon av effektiv petroleumsvirksomhet samt teknologi og tjenester som tilbys av norske selskaper. Petrad supplerer Intsoks virksomhet på en god måte gjennom at stiftelsen har en mer nøytral, ideell, ikke kommersiell profil. På denne måte bidrar Petrad til at det knyttes bånd mellom næringslivet i Norge og samarbeidslandene.

Flertallet viser til at en strukturell omlegging av Petrad er under vurdering. Flertallet vil understreke viktigheten av at en i dette arbeidet ivaretar Petrads egenart og at en kommer frem til en finansieringsmodell som sikrer en stabil og høy aktivitet.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil understreke betydningen av det arbeidet Intsok og Petrad gjør for å internasjonalesere den norske leverandørindustrien. Med de ambisjonene Regjeringen uttrykker i denne meldingen for den norske petroleumsklyngen er det ikke tilstrekkelig at norske myndigheters satsing gjennom Intsok utgjør en tidel av hva staten Alberta i Canada bruker på internasjonalisering av sin petroleumsvirksomhet. Disse medlemmer er derfor skuffet over at Regjeringen ikke følger opp intensjonene i denne meldingen i sitt forslag til statsbudsjett for 2001.

Disse medlemmer viser til at andelen utlendinger ansatt i denne virksomheten er høyere enn i de fleste andre næringer, og vi anbefaler at forholdene legges størst mulig til rette for en videre kunnskapsimport. Disse medlemmer mener at det er en styrke for den norske leverandørindustrien hvis den får mulighet til å trekke til seg flere høykompetente mennesker.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ser det som nødvendig å påpeke at høyt aktivitetsnivå internasjonalt ikke må føre til at fokus på de nasjonale utfordringer svekkes, ikke minst når det gjelder forhold knyttet til helse-, miljø og sikkerhet. Ut fra rapporter fra Oljedirektoratet knyttet til sikkerheten er det tydelig at selskapene ikke har gjort jobben hjemme godt nok.

Dette medlem er derfor glad for at Regjeringen imøtekommer kravet fra Sosialistisk Venstreparti om en egen sikkerhetsmelding, men vil advare mot stillstand til denne kommer. I forhold til den internasjonalisering av olje- og gassvirksomheten, som bl.a. norsk industri og selskaper lenge har vært en viktig aktør i, er det viktig at selskapene driver etter etiske prinsipper som tåler dagslys. Det er i denne sammenheng viktig at norske myndigheter bidrar med kunnskap om hvordan den norske oljepolitikken, f.eks. konsesjonsregelverket er utviklet. Dette for å bidra til at de landene som vi deltar i ikke blir offer for den utbytting en har sett fra noen selskaper i denne industrien, men faktisk sørger for at aktiviteten bidrar til en positiv utvikling i landene.

2.5 Helse, miljø og sikkerhet

Helse, miljø og sikkerhet står sentralt innen olje- og gassvirksomheten. I meldingen er dette behandlet i et eget kapittel. Komiteen slutter seg til de vurderingene som der gjøres. Komiteen har merket seg at Oljedirektoratet, på bakgrunn av direktoratets tilsyn mener det er indikasjoner på at det samlede risikonivået er i ferd med å øke. Det hevdes også at selskapernes oppfølging av ulykker og uønskede hendelser har blitt dårligere. I St.prp. nr. 1 (2000-2001) vises det til at Oljedirektoratet har registrert tendenser til at det gode samarbeidet som til nå har preget forholdet mellom næring og myndigheter, ikke lenger fungerer på samme konstruktive måte.

Komiteen mener signalene fra Oljedirektoratet gir grunn til bekymring. Det er meget viktig at det arbeides målbevisst for å få en forbedret dialog med selskapene. Kostnadsreducerende tiltak og forbedring av konkurransekraften må ikke gå på bekostning av helse, miljø og sikkerhet.

Komiteen viser til Dokument nr. 8:90 (1999-2000) hvor stortingsrepresentantene Karin Andersen og Hallgeir H. Langeland foreslår at det skal fremmes en tilleggs melding om olje- og gassvirksomheten. Det foreslås i dokumentet at det i en slik tilleggs melding skal rettes spesiell oppmerksomhet på oljearbeidernes vilkår innenfor helse-, miljø- og sikkerhetsaspekter knyttet til norsk sokkel, og forslagsstillerne viser til en rekke problemstillinger de mener bør belyses nærmere. Komiteen er enig i at det kan være behov for en slik bredere og mer helhetlig gjennomgang, jf. for øvrig kommunalkomiteens behandling av dokument 8:90 (1999-2000) og Innst. S. nr. 47 (2000-2001).

Komiteen viser til brev fra kommunal- og regionalministeren til Stortingets kommunalkomiteé datert 25. oktober 2000. Her bebuder statsråden at det skal utarbeides en egen melding til Stortinget, som skal fokusere på helse-, miljø- og sikkerhetsmessige aspekter ved å arbeide offshore.

Komiteen viser videre til at det både fra forslagsstillerne til dok. 8:90 (1999-2000) og fra statsråden er nevnt viktige temaer som bør ha sin plass i en slik melding, og er enig i dette. Det pekes ellers spesielt på følgende temaer:

- Aldring av personell
- Aldring av innretninger
- Vedlikehold
- Endringsprosesser
- Overvåking av trygghetsnivå
- Miljøhensyn
- Arbeidstakermedvirkning
- Tilsynsstyresmaktens oppgaver

Meldingen skal legges fram høsten 2001 eller våren 2002, ifølge statsrådens brev. Komiteen mener at på bakgrunn av signalene blant annet fra Oljedirektoratet, bør dette være en høyt prioritert oppgave, med sikte på å få meldingen behandlet høsten 2001.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke viktigheten av at man i oljesektoren har forsvarlige bestemmelser på området helse, miljø og sikkerhet, og vil understreke at man må ha en effektiv kontroll og tilsyn av sikkerhetsbestemmelsene slik at disse blir fulgt. Disse medlemmer viser til kommunalministerens uttalelse om oppfølging med en tilleggs melding om sikkerhet, og disse medlemmer forutsetter at en slik tilleggs melding fremlegges om kort tid.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at man har et godt fungerende kontroll- og tilsynssystem slik at oljevernberedskapen blir fulgt opp på en tilfredsstillende måte, med sikte på å unngå miljøkatastrofer ved uhell.

Komiteen mener det er behov for en vurdering av om arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er tilstrekkelig systematisert og koordinert. En rekke departementer og direktorater har delansvar for sine områder. Det bør vurderes om dette er en god nok modell eller om ansvar i større grad bør samles på ett sted.

Komiteen mener videre det åpenbart er behov for en ny og mer utførlig gjennomgang også når det gjelder helikoptertrafikken og redningstjenesten, og viser til at Stortinget i 1970 vedtok rammene for den nåværende redningstjenesten. Komiteen viser for øvrig til Dokument nr. 8:12 (2000-2001) om forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm, Harald T. Nesvik og Lodve Solholm om en stortingsmelding om Redningshelikoptertjenesten, som er til behandling i justiskomiteen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre mener det er bra at Justisdepartementet vil legge fram en stortingsmelding om redningshelikopterberedskapen i løpet av vårsesjonen 2001, slik justisministeren signaliserte i sitt svar på spørsmål i spørretimen den 25. oktober 2000. Det forventes at det i meldingen tas stilling til en reaksjonstid på maksimum 15 minutter, som er anbefalingen i NOU 1997:3.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser at regjeringen Bondevik varslet at den før sommeren 2000 ville komme med en stortingsmelding om redningshelikoptertjenesten. Dette er ikke fulgt opp av nåværende Regjering. Dette kan føre til at det blir endringer vedrørende helikopternes rekkevidde og kapasitet uten at Stortinget får anledning til å vurdere dette.

Disse medlemmer mener det er viktig at det fremmes en melding om redningshelikoptertjenesten. Det er viktig å få en avklaring blant annet når det gjelder reaksjonstid. Den offentlige utredningen om redningshelikoptertjenesten (jf. NOU 1997:3) konkluderte med reaksjonstid på maksimum 15 minutter. Disse medlemmer slutter seg til denne vurderin-

gen og peker på at kort reaksjonstid er av stor betydning i forbindelse med redningsaksjoner.

2.6 Uttalelse fra kommunalkomiteen

Komiteens utkast til innstilling er forelagt kommunalkomiteen til uttalelse. Kommunalkomiteen uttaler følgende i brev av 1. desember 2000:

"Kommunalkomiteen viser til energi- og miljøkomiteens brev av 28. november 2000 med oversendelse av utkast til innstilling til uttalelse. Komiteen vil avgi følgende uttalelse:

"Kommunalkomiteen viser til merknader fra de respektive fraksjoner i energi- og miljøkomiteens utkast til innstilling, og til Innst. S. nr. 47 (2000-2001) Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantane Karin Andersen og Hallgeir Langeland om å fremja ei tilleggsmelding til St.meld. nr. 39 (1999-2000) om olje- og gassverksemda som skal retta spesiell merksemd på oljearbeidarane sine vilkår og på helse-, miljø- og sikkerhetsaspekt ved arbeid knytta til norsk sokkel. Komiteen har ingen ytterligere merknader.""

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en vurdering av å åpne nye områder for leteaktivitet.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen følge opp Hervik-utvalgets forslag til skattestimulans for FoU-virksomhet i næringslivet.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen fra og med neste konsesjonsrunde å legge auksjonsprinsippet til grunn ved tildeling av konsesjoner.

4. Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen nedsette et utvalg som skal vurdere om det er nødvendig å etablere spesielle vernesoner på norsk sokkel.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

St.meld. nr. 39 (1999-2000) - Om olje- og gassvirksomheten - vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 12. desember 2000

Tore Nordtun
leder

Gunnar Kvassheim
ordfører

Aud Blattmann
sekretær